

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.09.2004, sp. zn. 3 Tdo 710/2004, ECLI:CZ:NS:2004:3.TDO.710.2004.1

Číslo: 31/2005

Právní věta: I. Neodůvodňují-li zvláštní okolnosti vyšší nebo nižší cenu směnky podle hledisek uvedených v ustanovení § 89 odst. 12 tr. zák., pak se při určování výše škody způsobené trestným činem krádeže, jehož předmětem byla cizí směnka, vychází z jmenovité hodnoty, na kterou je směnka vystavena. II. Je-li trestný čin krádeže spatřován v odcizení směnky, nejde o trestný čin spáchaný prostřednictvím směnky ve smyslu § 17 odst. 1 písm. b) tr. ř., který by za splnění dalších podmínek zakládal věcnou příslušnost krajského soudu jako soudu prvního stupně, protože směnka je zde předmětem trestného činu a nikoli prostředkem jeho spáchání.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.09.2004

Spisová značka: 3 Tdo 710/2004

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Cenné papíry, Krádež, Příslušnost soudu, Škoda

Předpisy: § 17 odst. 1 písm. b) tr. ř.

§ 247 tr. zák.

§ 89 odst. 12 tr. zák.

§ 89 odst. 13 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného Ing. P. M. proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2003, sp. zn. 9 To 473/2003, v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 6 T 62/2003.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 17. 7. 2003, sp. zn. 6 T 62/2003, byl obviněný Ing. P. M. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1, 3 písm.b) tr. zák., za který byl podle § 247 odst. 3 tr. zák. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 2 let. Podle § 58 odst. 1 tr. zák., § 59 odst. 1 tr. zák. byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 let. Podle § 59 odst. 2 tr. zák. bylo obviněnému uloženo přiměřené omezení spočívající v povinnosti ve zkušební době dle svých sil uhradit škodu, kterou svým trestným činem způsobil. Podle § 53 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen peněžitý trest ve výměře 100 000 Kč. Podle § 54 odst. 3 tr. zák. mu byl pro případ, že by

peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, uložen náhradní trest odnětí svobody v trvání 3 měsíců. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. mu byla uložena povinnost zaplatit poškozené V. J., trvale bytem P., částku 700 000 Kč jako náhradu škody, kterou trestným činem způsobil.

Podkladem výroku o vině se stalo zjištění soudu prvního stupně, že obviněný dne 4. 11. 2002 okolo 18.45 hodin v P., ve vinárně hotelu G., odcizil směnku v hodnotě 700 000 Kč ke škodě poškozené V. J., trvale bytem P.

Uvedený rozsudek nenabyl bezprostředně právní moci, neboť proti němu podal obviněný odvolání, kterým se zabýval ve veřejném zasedání konaném dne 16. 12. 2003 Městský soud v Praze. Ten svým usnesením sp. zn. 9 To 473/2003 odvolání obviněného podle § 256 tr. ř. zamítl.

Prostřednictvím své obhájkyň podal obviněný ve lhůtě podle § 265e tr. ř. proti usnesení Městského soudu v Praze ve spojení s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 dovolání, které směřuje proti výroku o zamítnutí jeho řádného opravného prostředku odvolacím soudem, přičemž se odkazuje na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. a), g) a l) tr. ř.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. spatřuje obviněný v tom, že v prvním stupni jeho trestní věc projednával obvodní soud na úrovni soudu okresního a nikoli městský soud na úrovni soudu krajského. Shodně s argumentací uplatněnou v odvolacím řízení opět namítá, že se tak stalo v rozporu s ustanovením § 17 odst. 1 písm. b) tr. ř., neboť skutkový děj, popsáný v rozsudku soudu prvního stupně, naplňuje znak spáchání trestného činu prostřednictvím směnky, tak jak požaduje citované ustanovení § 17 tr. ř. Ve skutečnosti, že přes jeho námitku v tomto směru ponechal odvolací soud rozsudek obvodního soudu nedotčen, pak spatřuje naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

Existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obviněný spatřuje ve stanovení výše způsobené škody. Tvrdí, že oba soudy se dopustily nesprávného hmotněprávního posouzení, když ztotožnily částku uvedenou jako směnečný peníz na směnce s výší škody. K této námitce pak v odůvodnění svého dovolání uvádí podrobnější argumentaci. Ze skutečnosti, že i odvolací soud převzal právní posouzení této věci a zamítl jeho odvolání, obviněný dovozuje, že byl dán důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a v důsledku toho i dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

V petitu svého dovolání tedy obviněný navrhuje, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a aby podle § 265l tr. ř. věc přikázal k novému projednání a rozhodnutí.

K podanému dovolání se písemně vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Námitky obviněného uplatněné v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. nepovažuje za důvodné s tím, že obviněný v této věci uplatňuje příliš extenzivní výklad ustanovení § 17 tr. ř. Za důvodné naopak označuje námitky dovolatele týkající se právního posouzení věci v otázce způsobené škody. K tomu uvádí, že nominální částku uvedenou na směnce skutečně nelze považovat za ekvivalent finanční hotovosti vyjadřující výši škody; v tomto ohledu tedy nesouhlasí s právními závěry soudu. Navrhuje proto, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Městského soudu v Praze a aby tomuto soudu věc přikázal k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve zkoumal, zda jsou v dané věci splněny podmínky přípustnosti podle § 265a tr. ř. a shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a), h) tr. ř., protože bylo rozhodnuto ve druhém stupni, dovolání napadá pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé, směřuje proti rozsudku, jímž byl obviněný uznán vinným a uložen mu trest a odvolacím soudem byl zamítnut jeho řádný opravný prostředek. Obviněný je rovněž osobou

oprávněnou k podání tohoto mimořádného opravného prostředku.

Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanoveních § 265b tr. ř., bylo dále zapotřebí posoudit otázku, zda uplatněné dovolací důvody lze považovat za důvody uvedené v citovaném ustanovení zákona, jejichž existence je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem (§ 265i odst. 3 tr. ř.). V posuzovaném případě Nejvyšší soud dospěl k závěru, že námitky obsažené v dovolání jsou v souladu s uplatněnými dovolacími důvody.

Věcným přezkoumáním napadených rozhodnutí na podkladě podaného dovolání dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněného Ing. P. M. nelze vyhovět, neboť je zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší soud se především neztotožnil s názorem dovolatele, že v dané věci došlo k porušení ustanovení § 17 odst. 1 písm. b) tr. ř. tím, že v prvním stupni rozhodoval obvodní soud na úrovni soudu okresního. Z dikce uvedeného ustanovení totiž jednoznačně vyplývá, že krajský soud je příslušný k projednání věci v prvním stupni tehdy, jestliže se jedná o trestný čin spáchaný prostřednictvím směnky. O takový případ však v projednávané věci nejde, neboť směnka nebyla prostředkem ke spáchání trestného činu, nýbrž předmětem útoku pachatele v rámci skutkové podstaty trestného činu krádeže podle § 247 tr. zák. Závěr odvolacího soudu v tomto směru považuje Nejvyšší soud za správný a dospěl proto k přesvědčení, že tato část dovolání obviněného je zjevně neopodstatněná a k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. nedošlo.

Pokud jde o argumentaci, vztahující se k deklarovanému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., kterou dovolatel zpochybňuje závěry odvolacího soudu, týkající se právního posouzení směnky jako pouhého platebního instrumentu a jeho postupu, když bez dalšího předmětnou směnku považoval za ekvivalent finanční hotovosti, nemohl ji Nejvyšší soud rovněž akceptovat.

Z odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně vyplývá, že se dostatečně zabýval přezkumem náležitostí odcizené směnky, jak jsou vymezeny v ustanovení čl. I § 1 zákona č. 191/1950 Sb., (směnečný zákon) v platném znění, a uvedl důvody k závěru, že směnka je platná a je ji možno považovat za věc ve smyslu ustanovení § 89 odst. 13 tr. zák. Rovněž tak i soud odvolací se k námitkám obviněného otázkou hodnoty odcizené směnky a tím i otázkou jím způsobené škody zabýval a své závěry v odůvodnění svého rozhodnutí dostatečně rozvedl. Vedle již jednou užitě argumentace soudů obou stupňů považuje Nejvyšší soud za nutné uvést k námitkám dovolatele následující.

Směnka je platebním prostředkem pro případ, že dlužník okamžitě nedisponuje příslušným finančním ekvivalentem. Proto také vystavuje směnku, která má být vyplacena později k datu, které je na směnce uvedeno. Jejím smyslem je tedy odložení okamžité platby tak, jak tomu bylo v projednávaném případě (více k této problematice Šámal, P. - Púry, F. - Rizman, S.: Trestní zákon. Komentář. 5. vydání. Praha; C. H. Beck, 2003, vysvětlivka č. 7 k § 143 tr. zák.).

Dovolatele lze dále odkázat i na ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 151/1997 Sb. v platném znění, které upravuje oceňování kótovaných cenných papírů neobchodovaných na regulovaném trhu a nekótovaných cenných papírů. Pod písm. d) uvedeného zákonného ustanovení je upraveno ocenění směnek jmenovitou hodnotou na kterou jsou vystaveny, směnky opatřené úrokovou doložkou pak jmenovitou hodnotou se zahrnutím úroku, na nějž vzniklo majiteli právo ke dni ocenění, neodůvodňují-li zvláštní okolnosti cenu vyšší nebo nižší.

Z uvedeného tedy vyplývá, že obviněný tím, že odcizil poškozené směnku ve jmenovité hodnotě 700 000 Kč (přičemž v rámci skutkových zjištění soudů obou stupňů zvláštní okolnosti zjištěny nebyly) jí současně způsobil škodu v uvedené výši. Poškozená, pokud by uvedenou směnku měla i nadále ve své dispozici, se bez dalšího této částky mohla domoci návrhem na vydání směnečného platebního

rozkazu. Lze tedy uzavřít, že obviněný byl po právu uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák.

S poukazem na uvedené tak Nejvyššímu soudu nezbylo, než podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné odmítnout.